
ID-DAWL

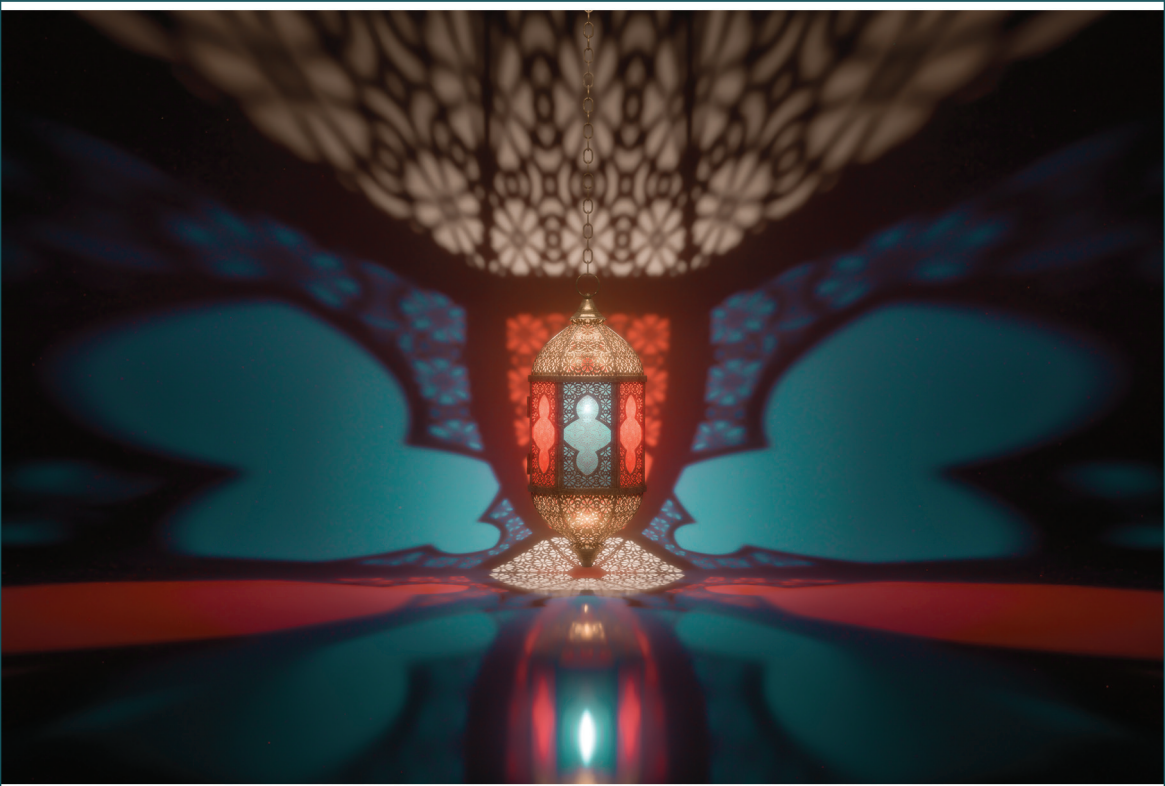

JANNAR 2023

WWW.AHMADIYYA.MT

NUMRU 61

“U inti (Muhammad) tabilhaqq tipposedi kwalitajiet morali gholjin.”

**Il-Valuri
Morali**

**Is-Sentimenti
Religjużi**

**Il-Mirakli
Morali**

**Festa ta'
Ġenerożità**

Editorjal

IL-VALURI MORALI

Imam Laiq Ahmed Atif

President Ahmadiyya Muslim Jamaat

Il-kapital reali tal-bniedem huma l-manjieri tajba u l-morali nobbli tiegħu. Huma l-morali u l-manjieri tagħna li jiddistingwuna minn xulxin. L-azzjonijiet tagħna jirriflettu l-karattru u l-personalit tagħna.

Onest, trasparenza, responsabbilt, verit, generozit, qalb tajba, attitudni ta' kura u mħabba lejn l-oħrajn huma kollha valuri morali, u aħna bnedmin minħabba l-valuri morali tagħna.

Il-valuri morali tajba jistgħu jgħibu bidla kbira – bidla pożittiva – fis-soċjet. Is-soċjetajiet jissaħħu bi prattiki u valuri tajba li jkunu mibnija fuq pedamenti sostenibbli. Jekk ma jkunx hemm moralit, allura ma qisna xejn. Aħna lkoll umani. Alla ħalaqna bħala l-aqwa ħolqien Tiegħu.

Għalhekk huwa importanti ħafna li nkunu konxji dwar dak kollu li ngħidu, niktbu jew nagħmlu; u dejjem inżommu f'moħħna li huwa mitlub minna li nimxu fit-triq it-tajba u dejjem nipprattikaw il-valuri morali tajba fil-ħajja tagħna ta' kuljum.

ID-DAWL

JANNAR 2023 – Numru 61

Pubblikazzjoni ta'

AHMADIYYA MUSLIM JAMAAT MALTA

Mob: 79 655 255 | Tel: 21 655 255

Email: amjmalta@gmail.com

www.ahmadiyya.mt

INDEX

Moral values	02
Religious sentiments	03
The moral miracles	05
The true majesty	06
Conduct of Godly men	07

www.ahmadiyya.mt/id-dawl **Il-Qoxra:** VFXArabia | Shutterstock

Indirizz: Ahmadiyya Library & Office - 30 Triq Turu Rizzo, Gżira

NIRRISPETTAW IS-SENTIMENTI RELIĠJUŻI

Wieħed mill-prinċipji ewlenin għall-bini ta' soċjetajiet paċifiċi u armonjużi huwa li nrrispettaw is-sentimenti reliġjużi ta' xulxin meta ngħixu flimkien f'soċjetà multikulturali u multireliġjuża.

Ir-rispett tas-sentimenti reliġjużi huwa lezzjoni sabiħa għat-twaqqif tal-paċi u l-ħbiberija mgħallma lilna mill-Qaddis Profeta Muħammad, is-sliem għalih.

Darba, matul ħajtu, Musulman u Lhudi kienu involuti f'argument. It-tnejn sostnew is-superjorità relattiva tal-profeti rispettivi tagħhom. Jidher li l-konkorrent Musulman seta' għamel it-talba tiegħu b'mod li wegġa' s-sentimenti tal-Lhudi hekk kif resaq lejn il-Qaddis Profeta Muħammad, is-sliem għalih, u l-menta kontra l-Musulman. Malli sema' l-ilment, il-Qaddis Profeta Muħammad, is-sliem għalih, wissa biex wieħed ma jkunx insensittiv lejn is-sentimenti ta' ħaddieħor. U stqarr, "Tezaltawnix aktar minn Mosè."

Tali kienu l-istandards għoljin ta' diċenza u korteżija tal-Qaddis Profeta Muħammad, is-sliem għalih, mitluba mis-segwaci tiegħu anke f'mumenti ta' dibattitu teologiku jaħraq.

Għalhekk, naħseb li wieħed mill-prinċipji ewlenin li għandna nipprattikaw fil-ħajja ta' kuljum tagħna huwa li jkollna relazzjonijiet tajbin mal-bnedmin ta' madwarna. Dan jista' jseħħ billi nieħdu ħsieb is-sentimenti ta' xulxin, u billi nuru attitudni ġenwina u ta' mħabba u rispett lejn xulxin.

Barra minn hekk, sabiex nistabbilixxu relazzjonijiet sodi, għandna dejjem ngħidu l-verità u kelma tajba; u qatt ma nliessnu kliem li jwegġa' s-sentimenti ta' ħaddieħor, u dejjem inzommu lsienna milli ngħidu kliem mhux xieraq. Għandna biex dejjem inzommu l-umanità kollha fil-konsiderazzjoni tagħna meta nitkellmu jew niktbu xi haġa.

FESTA TA' ĠENEROZITÀ

Il-Komunità Ahmadiyya Musulmana Malta pparteċipat b'mod sfiħ fl-attività għall-ġbir ta' fondi organizzata mid-Dar tal-Providenza fl-Ewwel tas-Sena 2023. Il-Komunità Ahmadiyya Musulmana serviet ikel tradizzjonali matul il-ġurnata; u għenet billi wieġbet it-telefonati waqt l-attività li rnexxielha tiġbor somma sabiħa għad-Dar tal-Providenza – dar għall-persuni b'diżabilità.

IL-MIRAKLI MORALI

Hażrat Mirza Ghulam Ahmad, il-Messija Mwiegħed u l-Maħdi^{as}, il-Fundatur tal-Komunità Ahmadiyya Musulmana, jgħid:

Il-mirakli morali jhallu influwenza kbira. Il-filosfi ma jistax ikunu għalkollox sodisfatti bil-veritajiet u l-insinwazzjonijiet, iżda l-morali eżemplari jhallu impatt qawwi u profund fuqhom. Wieħed mill-mirakli tal-Qaddis Profeta Muħammad, il-Kap tal-Messaġġiera, il-paċi u l-barkiet ta' Alla jkunu fuqu, li għandu x'jaqsam mal-mirakli morali juri kif darba l-Profeta tal-Iżlam, Muħammad, is-sliem għalih, kien rieqed taħt sigra meta f'daqqa waħda stenbaħ b'għajta ta' allarm.

Meta qam lemaħ Bedwin tad-deżert maġenbu, bix-xabla f'idu, u dan qallu: "O Muħammad! Għidli, min issa jista' jsalvak minn idejja?" "Alla," wiegħbu l-Profeta tal-Iżlam, b'sodisfazzjon kbir u bil-kalma ġenwina li kien imbierek biha. Din it-twegjiba tal-Qaddis Profeta Muħammad^{sa} ma kinitx superfiċjali bħalma jistgħu jaħsbu oħrajn. Il-kelma 'Alla', li huwa l-isem personali ta' Alla Omnipotenti u li jiġbor fih l-attributi perfetti kollha, tliisset minn fomm il-Messaġġier b'tant emozzjoni sinciera li laqtet il-qalb tal-Bedwin.

Jingħad li dan huwa l-Aqwa lsem (*ism-e-ażam*) ta' Alla u jipposedi barkiet straordinarji. Imma għal wieħed li lanqas biss jiftakar f'Alla, x'għid se jieħu minn dan l-isem? B'hekk, il-kelma 'Alla' tliisset mill-Qaddis Profeta Muħammad^{sa} b'tali mod li l-Bedwin baqa' mbellah u idu bdiet tirtogħod. Ix-xabla tiegħu waqqgħet fl-art.

Il-Qaddis Profeta Muħammad^{sa} imbagħad qabad l-istess xabla u qal: "Issa għidli int, min jista' jsalvak minn idejja?" Lil min seta' jliessen dan in-nomadu dgħajjed tad-deżert? Fl-aħħar nett, il-Qaddis Profeta, il-paċi u l-barkiet ta' Alla jkunu fuqu, wera l-virtujiet sublimi tiegħu u qal: "Mur, jiena neħilsek. Tgħallem il-ħniena u l-qlubija mingħandi." Dan il-miraklu tal-moralità tant effettwa lil dan ir-raġel li sar Musulman.

IL-VERU MAESTÀ

Huwa rrakkuntat fil-kotba tal-istorja li darba wieħed raġel resaq fuq Abul-Hasan Kharqani. Fil-vjaġġ tiegħu lura, ir-raġel kkonfronta ljun u qallu: "F'għieħ Alla warrab minn quddiem." L-iljun attakkah. Imma mbagħad ir-raġel esklama: "Ħallini f'għieħ Abul-Hasan", u l-iljun telaq. Dan l-incident qanqal spiritwalment lill-persuna inkwistjoni, u huwa rritorna lura mill-vjaġġ tiegħu. Meta wasal, huwa rrakkonta dan il-misteru lil Abul-Hasan li wieġeb: "Din mhix kwistjoni diffiċli. Inti ma kontx midħla sew tal-isem ta' Alla. Il-maestà u r-riverenza vera ta' Alla ma kinux preżenti f'qalbek. Imma lili, inti kont tafni sew u f'qalbek kont tistmani b'qima kbira." B'hekk, hemm benedizzjoni u mertu kbir fl-isem ta' Alla, aktar u aktar meta dan kollu jkun għej mill-qalb u wieħed ifittex biex jagħraf it-tifsira profonda tiegħu.

IL-ĠENEROZITÀ BĦALA VALUR MORALI

Bl-istess mod, fost il-mirakli tal-Qaddis Profeta Muħammad, il-paċi u l-barkiet ta' Alla jkunu fuqu, li għandhom x'jaqsmu mal-moralità, hemm wieħed li juri kif darba waħda, il-Profeta Muħammad^{sa} kellu għad-dipożizzjoni tiegħu għadd kbir ta' nagħaġ. Persuna waħda hija rrapportata li qalet li qatt f'ħajjitha ma rat lil xi ħadd jipposedi

tant għana abbondanti. Il-Qaddis Profeta Muħammad^{sa} ta l-merħla kollha lil dik il-persuna fejn immedjatament dak ir-raġel stqarr: “Bla dubju, inti Profeta ta’ veru, għaliex din il-ġenerożità ħadd ieħor mhu kapaċi juriha.” B’hekk, il-morali eżemplari tal-Qaddis Profeta Muħammad^{sa} kienu tali li l-Koran jagħmel din id-dikjarazzjoni: **U inti (Muħammad) tabilhaqq tipposedi kwalitajiet morali għoljin.** (Il-Koran, 68:5)

L-IMĠIBA TA’ RĠIEL TAR-RUĦ

Qed niftakar f’aneddotu miktub minn Saadi fil-ktieb tiegħu *Bustan*, fejn jirrakkonta li darba raġel nobbli ngidem minn kelb. Meta wasal lura d-dar, il-qraba tiegħu ntebħu b’din il-gidma tal-kelb. Tifla sempliċi u innoċenti li kienet prezenti staqsietu: “Għalfejn ma gdimtx il-kelb inti wkoll bħala tpattija?” Ir-raġel wieġeb: “Il-bnedmin ma jistgħux jaġixxu bħall-klieb.”

Bl-istess mod, meta persuna tiġi mkażbra u mishuta minn xi ħadd kattiv, huwa fid-dmir ta’ min jemmen li ma jirrispondix lura bl-istess manjiera. Inkella, din l-imġiba bħal tal-klieb issir applikabbli għal dawn in-nies. Il-maħbubin ta’ Alla ġew imkażbra bl-agħar tagħjir u tnikkto bl-agħar modi possibbli. Madanakollu, dejjem ġew indirzzat b’dan il-kliem: **“Warrbu mill-injoranti.”**

(Il-Koran, 7:200). (Malfużat, Vol. 1, p. 96-99)

QATT TIĊĊELEBRAW IL-MEWT TAL-GĦADU

Anki jekk għadu minn tiegħek jiltaqa' ma' mewtu, b'daqshekk? U jekk jibqa' ħaj, imbagħad? Li jsir il-ġid jew id-deni jaqa' taħt is-setgħa u l-kontroll ta' Alla Omnipotenti. L-ebda esseri uman ma jista' jikkawża l-ħsara lil ħaddieħor.

Saadi kiteb aneddotu fil-ktieb tiegħu *Gulistan* li xi ħadd wassal il-bxara t-tajba lil Nusherwan li ċertu għadu minn tiegħu nqatel, u li l-pajjiż u l-fortizza tiegħu kienu nħakmu mill-qawwiet ta' Nusherwan. Nusherwan ta risposta meraviljuża u qal:

***Il-mewt tal-għadu tiegħi ma jgħibli l-ebda ferħ;
Għaliex anki ħajitna mhijiex għal dejjem.***

Persuna għandha tirrifletti, x'benefiċċju u hena jistgħu jinħasdu minn dawn il-pjanijiet u kumplotti? Dan it-tip ta' ħsieb huwa perikoluż immens u l-fejqaq tiegħu huwa l-indiema, it-tiftix tal-maħfra ta' Alla, ir-reċtar ta' *la ħawl* [M'hemm l-ebda forza u qawwa ħlief f'Alla] u l-istudju tal-Ktieb ta' Alla. Meta persuna tkun għażżiena u inattiva, dan it-tip ta' ħsieb immorali jibqa' jiddomina għal perjodu twil ta' żmien. (Malfużat, Vol. 2, p. 74-75)

“Inti l-Protettur tagħna; għalhekk aħfrilna u uri ħniena magħna, għaliex Inti l-aqwa fost dawk li jaħfru.”

(Il-Koran, 7:156)

“Mulejja, aħfer u uri ħniena, għax Inti l-aqwa fost dawk li juru ħniena.”

(Il-Koran, 23:119)

IMĦABBA GĦAL KULĦADD - MIBEGĦDA GĦAL ĦADD

“ID-DAWL” (The Light) is a Maltese magazine published by the Ahmadiyya Muslim Jamaat Malta.

amjmalta@gmail.com
www.ahmadiyya.mt